

Aan Provinciale Staten

Ten behoeve van de commissie BEM

Datum : 30 juni 2008
Uw kenmerk :
Ons kenmerk :
Contactpersoon : Hans Versteeg
E-mail : hans.versteeg
@provincie-utrecht.nl
Doorkiesnr. : 030-2583364
Bijlage(n) : 1

Onderwerp: Afhandeling moties Leusden en Renswoude nav PS-vergadering 18-2-2008

Voorgestelde behandeling: ter oriënterende bespreking

Geachte dames en heren,

Aanleiding

Bijgevoegd treft u aan onze notitie ter afhandeling van de moties 1 en 2 die in de vergadering van Provinciale Staten van 18 februari 2008 zijn aangenomen. Beide moties zijn aangenomen bij de behandeling van het statenvoorstel 'Duurzame versterking bestuurskracht van gemeenten in het Valleigebied'. Korthedshalve verwijzen wij u naar de inhoud van de notitie.

In dit verband merken wij op dat de notitie in samenhang moet worden gelezen met de Nota terugmelding eerste fase herindelingsprocedure Valleigebied van de IPC.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,
De voorzitter, R.C. Robbertsen
De secretaris, drs. H.H. Sietsma

NOTITIE

Aan de leden van de Statencommissie Bestuur, Europa en Middelen

Utrecht, 17 juni 2008

Onderwerp: Uitvoering moties 1 en 2;

Geachte leden van de commissie BEM,

In de vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van 18 februari 2008 zijn twee moties aangenomen bij de bespreking en vaststelling van het statenvoorstel Duurzame versterking bestuurskracht van gemeenten in het Valleigebied.

In **Motie 1** wordt gevraagd om Leusden geclausuleerd bij het onderzoek te betrekken in dezelfde positie als Barneveld en Veenendaal. Daarnaast is gevraagd mee te betrekken de consequenties van de varianten voor de positionering op termijn van ook de gemeenten Barneveld, Veenendaal en Leusden.

In **Motie 2** ‘Ambtelijke samenwerking Renswoude’ wordt gevraagd om in het kader van het open overleg van de Wet Arhi de aangedragen optie van Renswoude, namelijk ambtelijke samenwerking met Veenendaal of Barneveld, als een serieus en gelijkwaardig alternatief te onderzoeken. En voorts om de inhoud van deze motie mee te delen aan de Interprovinciale Commissie Utrecht/Gelderland.

Bij brief van 8 april 2008 heeft Leusden aan ons college gevraagd om duurzaamheidsvarianten te ontwikkelen, met een doorkijk naar 2015, voor verdere bestuurlijke schaalvergroting in het Valleigebied. In het bestuurlijk overleg met Leusden hebben wij gemeld dat de beantwoording van deze brief wordt meegenomen in de beantwoording van de moties op 30 juni a.s. in uw commissie. De conceptbeantwoording hebben wij in deze notitie opgenomen ná motie 1.

Voordat wij nader ingaan op de uitvoering van de moties melden wij u het volgende. Aanvullend op de gebruikelijke arhiprocedure heeft de IPC een nota opgesteld waarin uitgebreid en zorgvuldig de uitkomsten van het gevoerde arhi-overleg en enkele onderzoeken worden gedeeld met uw commissie. In het licht van deze nota beantwoorden wij met deze brief de beide moties. Wij gebruiken daarbij de informatie uit het gevoerde overleg en de onderzoeksresultaten van de IPC. Mede daarom stellen wij voor dat u eerst kennis neemt van de nota en daarna kennis neemt van deze notitie in antwoord op beide moties.

Beantwoording motie 1

Wij hebben met Leusden twee keer bestuurlijk overleg gehad. De gesprekken zijn gevoerd door de gedeputeerden Dekker en Krol. De overleggen hebben, evenals met de gemeenten betrokken in de herindelingsprocedure, plaatsgevonden op basis van een van te voren toegezonden vragenlijst. In de overleggen is niet enkel gesproken over het geclausuleerde onderzoek van de positie van Leusden in relatie tot het model Ten Boer. Met Leusden is gesproken over de andere varianten (RSW-gemeente, grote Valleigemeente met deelgemeenten), en ook over de bestuurlijke toekomst van Leusden en het Valleigebied. Leusden heeft haar waardering uitgesproken voor het feit dat niet alleen over het model Ten Boer is gesproken.

In het bestuurlijke overleg met Leusden is over de verschillende varianten - samengevat - het volgende gemeld. Voor een uitgebreide reactie verwijzen wij naar de bijgevoegde verslagen en documenten van Leusden.

Model Ten Boer

Voor Leusden is het model Ten Boer met Renswoude technisch haalbaar, ook al grenzen beide gemeenten niet aan elkaar. Het is minder voor de hand liggend maar een verzoek van Renswoude zal Leusden welwillend in overweging nemen. De raad van Leusden heeft op 27 maart 2008 de enkelvoudige variant (waarbij de ambtenaren van Renswoude bij Leusden zouden worden gevoegd en het bestuur van Renswoude in stand blijft) als een minder voor de hand liggende optie gekwalificeerd. Renswoude heeft het model Ten Boer formeel niet met Leusden besproken. Er is door Renswoude een modelovereenkomst opgesteld en aan Barneveld en Veenendaal gezonden, maar niet aan Leusden.

Grote Valleigemeente (met deelgemeenten)

Een grote Valleigemeente past in de vraag van Leusden om duurzaamheidsvarianten te onderzoeken. Het is een variant die voor Leusden bespreekbaar is. Deze gemeente moet wel een duidelijke begrenzing hebben en een entiteit zijn die functioneel logisch in het ruimtelijke gebied is ingepast. Voor Scherpenzeel en Woudenberg (voor beiden is enkel de RSW-gemeente bespreekbaar), Veenendaal (is geen Valleigemeente, oriëntatie op WERV en Utrecht ZO) en Barneveld (Veluwegemeente, oriëntatie op WERV) is de vorming van een grote Valleigemeente onbespreekbaar. Renswoude kiest voor zelfstandigheid en als verderweg gelegen perspectief zou de vorming van een Valleigemeente, mét deelgemeenten, bespreekbaar kunnen zijn.

RSW-gemeente

Leusden vraagt zich af of een gemeente van 30.000 inwoners voldoende duurzaam en bestuurskrachtig zal zijn. Leusden is van oordeel dat een RSW-gemeente de discussie over de toekomst van Leusden blokkeert.

Er is bestuurlijk draagvlak voor een RSW-gemeente bij Scherpenzeel en Woudenberg. Renswoude kiest voor zelfstandigheid en is tegen deze herindelingsvariant.

Wij hebben op basis van de gesprekken met Leusden voorts de volgende noties gemaakt:

- Het gemeentebestuur merkt op dat er voor Leusden geen acute urgentie bestaat voor gemeentelijke herindeling. Het gemeentebestuur heeft de overtuiging dat de gemeente de eerstkomende jaren op gekwalificeerde wijze haar takenpakket kan uitoefenen;
- Voor Leusden is de behoefte aan en noodzaak van een fundamentele discussie over de bestuurlijke toekomst van Leusden en de positionering in de regio's versneld door de beëindiging van de VIP-samenwerking. Door het stopzetten van deze intergemeentelijke samenwerking is er een andere (kwetsbare) bestuurlijke situatie ontstaan. Door de VIP-beëindiging ontstaat een bestuurlijke stagnatie die vraagt dat Leusden nadenkt over duurzame versterking van de bestuurskracht van gemeenten in het Valleigebied;
- Leusden wenst een krachtige duurzame bovenlokale samenwerking. Duurzaam omvat een periode van 10 – 15 jaar;

- Naast de VIP-samenwerking is ook het Gewest Eemland een belangrijk samenwerkingsverband voor Leusden. De samenwerking van de gemeenten in het Gewest Eemland is (ook) niet sterk. In dit samenwerkingsverband heeft Amersfoort een belangrijke positie maar Leusden ziet geen bestuurlijke toekomst met Amersfoort.
- Tenslotte hebben wij met waardering kennisgenomen van het besluit van de gemeente Leusden om een bestuurskrachtonderzoek te doen over de bestuurlijke toekomst van Leusden.

Consequenties varianten voor de positie van Barneveld, Veenendaal en Leusden

In de Nota van de IPC wordt uitgebreid gemeld wat de mogelijke consequenties van de verschillende varianten kunnen zijn voor Veenendaal en Barneveld. Wij volstaan met verwijzing naar deze nota en de betreffende paragrafen (RSW-gemeente, model Ten Boer en de grote Valleigemeente).

Op grond van de gesprekken met Leusden en de uitkomsten van het gevoerde open overleg met de betrokken arhigemeenten stellen wij de volgende consequenties van de verschillende varianten voor Leusden vast:

- Leusden is voldoende in staat om haar taken uit te voeren en wenst vooral een duurzame samenwerking in de regio's;
- Leusden is voor Renswoude geen serieuze potentiële samenwerkingspartner volgens het model Ten Boer;
- Voor een grote Valleigemeente bestaat nu en de komende periode niet voldoende bestuurlijk draagvlak;
- Er is wel draagvlak voor de vorming van een duurzame en bestuurskrachtige RSW-gemeente. Deze variant zorgt voor regionaal evenwicht en er is geen 'restproblematiek'. De RSW-gemeente is bovendien een robuuste en gelijkwaardige samenwerkingspartner voor de Valleigemeenten, een sterke buurgemeente voor Leusden en wordt in staat geacht een volwaardige bijdrage te leveren aan de ook door Leusden gewenste regionale samenwerking;
- De RSW-gemeente vormt geen belemmering voor de bestuurlijke toekomst van Leusden. Er is dan ook geen reden om de arhiprocedure met als inzet de vorming van een RSW-gemeente stil te leggen.

Conclusie GS

Wij stellen vast dat er op zorgvuldige wijze gevolg is gegeven aan motie 1.

Brief van 8 april 2008 (als bijlage bijgevoegd)

In deze brief vraagt Leusden aan GS om duurzaamheidsvarianten te ontwikkelen, met een doorkijk naar 2015, voor verdere bestuurlijke schaalvergroting in het Valleigebied. In het bestuurlijk overleg met Leusden hebben wij gemeld dat de beantwoording van deze brief wordt meegenomen in de beantwoording van de motie op 30 juni a.s. in uw commissie.

Voorts meldt Leusden in de brief van 5 juni 2008 (als bijlage bijgevoegd) dat het college een besluit heeft genomen over het onderzoek naar de duurzame bestuurskracht van Leusden. Ook is ter kennisneming meegezonden een motie over de betrokkenheid van de raad bij het proces van het onderzoek naar de duurzame bestuurskracht. Er wordt een procesgroep ingesteld bestaande uit drie raadsleden (inclusief voorzitter), de griffier en een ambtelijk secretaris, en het college wordt uitgenodigd twee adviseurs vanuit het college en de directieraad aan te wijzen.

Antwoord GS

Wij delen de constatering van Leusden dat duurzame samenwerking in het Valleigebied niet eenvoudig is met ongelijksoortige gemeenten. Duurzame regionale samenwerking stelt eisen aan de samenwerkingspartners; robuuste gemeenten met bestuurskracht zijn daarvoor gewenst.

Leusden doet onderzoek naar de duurzame bestuurskracht van Leusden. De gemeente heeft in gesprekken zelf aangegeven dat er geen acute noodzaak is om te herindelen en dat er voldoende bestuurskracht is om de taken adequaat uit te voeren (zie bovenaan deze pagina en de verslagen in de bijlagen). Wij verwachten met Leusden dat Leusden voldoende bestuurskrachtig zal zijn om adequaat de taken uit te blijven oefenen. Daarnaast kan ook de regionale samenwerking (met de nieuwe buurgemeente RSW) een goede bijdrage leveren aan het adequaat uitoefenen van taken in de nabije toekomst.

Overigens verwachten wij dat in het kader van het bestuurskrachtonderzoek van Leusden ook de relaties met het Gewest Eemland en de (stedelijke) oriëntatie van Leusden op Amersfoort in kaart worden gebracht.

Tegen de achtergrond van het vorenstaande zien wij dan ook géén noodzaak voor de bestuurlijke positie van Leusden om naast de arhiprocedure voor het Valleigebied een (nieuw) onderzoek te doen naar duurzaamheidsvarianten met een doorkijk naar 2015 voor verdere bestuurlijke schaalvergroting in het Valleigebied. Hierbij speelt ook het feit dat Leusden eveneens een stedelijke oriëntatie heeft. Duurzaamheidsonderzoeken uitvoeren die alleen de positie van Leusden voor het Valleigebied in beschouwing nemen achten wij een te eenzijdige benadering. Als Leusden een bestuurlijke schaalvergroting op een verderweg gelegen tijdstip wenselijk acht, dan vinden wij het niet onlogisch om ook Amersfoort en de consequenties voor het Gewest Eemland daarbij in beschouwing te nemen.

Voorstel GS

Wij zien geen aanleiding om vanuit de bestuurlijke positie van Leusden duurzaamheidsvarianten voor het Valleigebied te gaan ontwikkelen.

Wel is het gewenst om de bestuurlijke samenwerking in het Valleigebied en het Gewest Eemland vanuit onze regisserende en faciliterende rol te bevorderen. In dat verband wachten wij eerst de uitkomsten van de bestuurskrachtonderzoek van Leusden af en bepalen dan samen met de betrokken gemeenten de vervolgstappen.

Beantwoording motie 2 (Ambtelijke samenwerking Renswoude)

De portefeuillehouder heeft de motie aan de IPC medegegdeeld. De IPC heeft kennisgenomen van de motie en daarbij opgemerkt dat in het gevoerde arhioverleg zorgvuldig, expliciet en uitgebreid de ambtelijke samenwerking volgens het model Ten Boer, zijnde de alternatieve voorkeur van Renswoude in een herindelingsprocedure, met Renswoude en de andere potentiële samenwerkingspartners Barneveld, Veenendaal en ook Leusden is besproken. Ook is bureau-onderzoek gedaan naar het model Ten Boer.

Wij verwijzen in dit verband naar de uitgebreide rapportage van de IPC en stellen vast dat er serieus en op zorgvuldige wijze onderzoek is gedaan naar de optie die Renswoude heeft aangedragen over ambtelijke samenwerking.

Conclusie GS

Wij stellen vast dat op zorgvuldige wijze gevolg is gegeven aan motie 2.

Bijlagen

1. Motie 1
2. Motie 2
3. Verslag bestuurlijk overleg GS-B&W Leusden 8 april 2008
4. Verslag bestuurlijke overleg GS- B&W Leusden 11 mei 2008
5. Brief van Leusden 8 april 2008 verzoek onderzoek naar duurzaamheidsvarianten in Valleigebied door GS
6. Brief van 5 juni 2008; toezending besluit onderzoek duurzame bestuurskracht Leusden

Bijlage 1

AANVAARD

m 1

Motie

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 18 februari 2008, ter behandeling van het statenvoorstel PS2008 BEM04 inzake "Duurzame versterking bestuurskracht van gemeenten in het Valleigebied" van 15 januari 2008

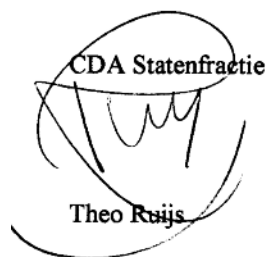
Overwegende

- dat het statenvoorstel beoogt te komen tot een versterking van de bestuurlijke positionering van de lokale overheid in zuid-oost Utrecht met name op verzoek van de gemeenten Woudenberg en Scherpenzeel
- dat daarbij meerdere bestuurlijke varianten door GS worden onderzocht met name op verzoek van Renswoude;
- dat de te onderzoeken varianten bedoeld zijn een duurzaam karakter te hebben
- dat het van belang is te overzien in hoeverre varianten consequenties hebben voor toekomstige bestuurlijke ontwikkelingen in de directe omgeving, waaronder in de provincie Gelderland Barneveld en in de provincie Utrecht Veenendaal en Leusden
- dat deze fase van de procedure gericht is op juist open overleg

Sprekende als hun mening uit dat in de open procedure onderstaande punten mee betrokken dienen te worden

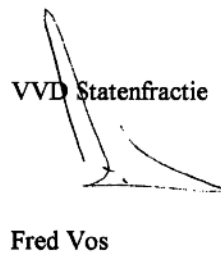
- mee te betrekken bij het onderzoek geclausuleerd de gemeente Leusden in dezelfde positie als Barneveld en Veenendaal.
- mee te betrekken bij het onderzoek de consequenties van de varianten voor de positionering op termijn van ook de gemeenten Barneveld, Veenendaal en Leusden.

CDA Statenfractie

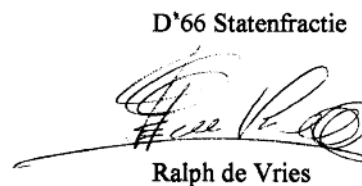
Theo Ruijs

VVD Statenfractie

Fred Vos

D'66 Statenfractie

Ralph de Vries

SGP

Ruelof Buisser

Bijlage 2

AANVAARD

M 2

MOTIE AMBTELIJKE SAMENWERKING RENSWOUDE

Provinciale Staten van Utrecht in vergadering bijeen op 18 februari 2008,

Kennis genomen hebbende van het statenvoorstel PS2008BEM04, inzake 'Duurzame versterking bestuurskracht van gemeenten in het Valleigebied'; en de daarbij behorende overwegingen;

Constateernde dat:

- het voorstel van GS uitgaat van 'RSW+ als inzet';
- hierdoor het gevaar bestaat dat aan de wens van Renswoude om ambtelijke samenwerking met Veenendaal of Barneveld te zoeken, onvoldoende recht gedaan wordt;
- met een te sterke focus op 'RSW+' aan het criterium 'draagvlak' onvoldoende inhoud gegeven wordt;
- de urgente noodzaak voor een spoedige herindeling bij zowel Renswoude, Scherpenzeel als Woudenberg ontbreekt;
- PS van Gelderland reeds hebben ingestemd met het ARHI-besluit en het indienen van een amendement op dit besluit formeel op moeilijkheden kan stuiten.

Dragen GS op:

- om in het kader van het open overleg Wet arhi de aangedragen optie van Renswoude, namelijk ambtelijke samenwerking met Veenendaal of Barneveld, als een serieus en gelijkwaardig alternatief te onderzoeken;
- de inhoud van deze motie mee te delen aan de Interprovinciale Commissie Utrecht / Gelderland.

En gaan over tot de orde van de dag.

SGP

R. Bisschop

VVD

Fred Vos

CDA

Theo Ruijs

D'66

Ralph de Vries

Bijlage 3

Verslag van het overleg van GS van Utrecht met het college van B&W van Leusden over de duurzame versterking van de bestuurskracht van gemeenten in het Valleigebied op 8 april 2008 in het provinciehuis te Utrecht

Aanwezig:

Namens Leusden: C.J.G.M. de Vet (burgemeester), T.G.W. Jansma (wethouder), M.B.P. Rijlaarsdam (directeur Bestuurlijke Zaken).

Namens GS van Utrecht: mw. M.G. Dekker (voorzitter), B Krol (gedeputeerde), H. Versteeg (ambtenaar, verslag)

1. Opening en mededelingen.

De voorzitter opent de vergadering en heet het college van Burgemeester en Wethouders van Leusden van harte welkom. Zij meldt dat bij de bespreking van het statenvoorstel Duurzame versterking van gemeenten in het Valleigebied op 18 februari 2008 er twee moties zijn aangenomen. Binnen die context is Leusden uitgenodigd voor een gesprek over de duurzame versterking van gemeenten in het Valleigebied. De toegezonden vragenlijst geeft aan dat het overleg in een iets bredere context plaatsvindt dan enkel de potentiële samenwerkingsrelatie van Leusden met Renswoude.

Voorts informeert zij Leusden over de vervolprocedure. Van dit overleg wordt een verslag gemaakt dat ter accordering wordt toegezonden. Het verslag wordt later bij de beantwoording van GS op de beide moties gevoegd tegelijk met de terugmelding over het gevoerde open overleg in het kader van herindeling en de onderzoeken.

De burgemeester antwoordt dat het plezierig is dat het gesprek verbreed kan worden dan enkel de samenwerkingsrelatie met Renswoude. In de raad is tot nog toe twee keer gesproken over de visie op het Valleigebied en de positie daarin van Leusden.

2. Bespreking vragenlijst.

Algemeen

- Hoe staat u tegenover de arhiprocedure gericht op duurzame versterking van de bestuurskracht van gemeenten in het Valleigebied?
-

Antwoord Leusden:

De titel van het Statenvoorstel luidt: "Duurzame versterking van de bestuurskracht van gemeenten in het Valleigebied". Dan is het ook logisch dat Leusden wordt betrokken bij deze discussie. Leusden voelt zich betrokken bij het Valleigebied. Het gebied tussen Amersfoort-Veneendaal is een groot onlosmakelijk gebied waarin Renswoude-Scherpenzeel-Woudenberg behoren. Leusden heeft een stedelijke kern en een landelijk gebied. Leusden voelt zich verbonden met het Valleigebied en heeft altijd een constructieve bijdrage geleverd aan de gebiedsopgaven via de VIP-samenwerking.

De bovenlokale samenwerking verloopt via het gewest Eemland; het betreft met name zaken die het stedelijk gebied van Leusden betreffen. Ook zijn er stedelijke relaties met Amersfoort. Het gaat hierbij om de prestatie op het voorzieningenniveau van Amersfoort. Leusden is een stedelijk gebied met een landelijk karakter. Er zijn veel forenzen. Of de inwoners van Leusden zich stadsmensen voelen kan dan ook niet zo worden gezegd. Leusden heeft een eigen identiteit. Samenwerking vond plaats met de Valleigemeenten op het terrein van bedrijfsvoering.

Het zou een gemiste kans zijn als de arhi procedure zich beperkt tot het nadenken over de vorming van de RSW gemeente. Leusden staat een brede open discussie voor ogen, waarbij alle mogelijke opties worden bekeken, inclusief de vorming van een grote Valleigemeente. De gemeenteraad heeft op 3 april jl. unaniem besloten GS te verzoeken om duurzaamheidsvarianten te ontwikkelen, met een doorkijk naar 2015, voor verdere bestuurlijke schaalvergroting in het Valleigebied. De raad heeft er -vanuit de betrokkenheid bij de Vallei- grote behoefte aan om indringend na te denken over de positie van

Leusden in haar regionale context. Het college van B&W zal binnenkort met de fractievoorzitters in de raad een stuurgroep vormen om de positie van Leusden nader te bepalen. Daarnaast zullen we zo spoedig mogelijk een bestuurskrachtonderzoek laten verrichten, met name gericht op de duurzaamheid en de bestuurskracht van Leusden op de langere termijn.

- Is het gewenst dat de bestuurskracht van de RSW-gemeenten in regionale context duurzaam wordt versterkt?

Antwoord Leusden

Het is primair aan de RSW gemeenten om dit te beoordelen. In breder perspectief bezien is de problematiek in het Valleigebied gebaat bij duurzame bestuurskrachtige gemeenten. Omdat wij Valleigemeente zijn wil Leusden in regionale context bij de discussie worden betrokken. Er bestaat voor Leusden, evenals voor de gemeenten Renswoude, Woudenberg en Scherpenzeel, op korte termijn geen acute urgentie bestuurlijke samenwerking te intensiveren in de vorm van gemeentelijke herindeling. Ook voor Leusden geldt dat wij ons afvragen of een schaal van bijna 30.000 inwoners op langere termijn voldoende is om het toenemende aantal taken dat door decentralisatie van rijkstaken op de gemeenten afkomt goed aan te kunnen.

- Hoe beoordeelt u de eventuele fusie van een RSW+-gemeente voor het Valleigebied?

Antwoord Leusden:

Leusden vraagt zich af of een inwoneraantal van 25.000 (RSW) voldoende is om te kunnen spreken van een duurzaam bestuurskrachtige gemeente. Het is wezenlijk goed na te denken over de bestuurskracht op langere termijn, omdat er veel op de gemeenten afkomt de komende jaren. Tot voor kort heeft Leusden zich v.w.b. de duurzame bestuurskracht met grote verwachtingen en veel inzet gericht op het VIP. Leusden constateert dat door de recente beëindiging van het VIP een bestuurlijke stagnatie ontstaat, die hen ertoe noopt indringend na te denken over duurzame versterking van de bestuurskracht van gemeenten in het Valleigebied.

Op de vraag of Leusden met RSW gaat samenwerken, antwoordt Leusden dat er allerlei beleidsontwikkelingen in het Valleigebied zijn waarvoor een klimaat moet worden gecreëerd om samen met de gemeenten een gemeenschappelijk proces in te richten voor de uitvoering van de gebiedsopgaven. Het arhi-verzoek wordt volgtijdelijk geplaatst en dat is niet optimaal; het arhi-verzoek blokkeert de discussie over de toekomst van Leusden.

Nu de stekker uit de VIP-samenwerking is getrokken is er een andere (kwetsbare) bestuurlijke situatie ontstaan. Deze situatie noopt Leusden ertoe om op korte termijn een fundamentele discussie te voeren over haar bestuurlijke toekomst en positionering in de regio's. Leusden wenst een krachtige duurzame bovenlokale samenwerking. Duurzaam omvat een tijdspanne van 10-15 jaar.

Duurzame versterking bestuurskracht gemeenten

In deze procedure wordt onderzoek gedaan naar het arhiverzoek van Woudenberg en Scherpenzeel gericht op een RSW+ -gemeente. Tevens wordt onderzoek gedaan naar de opvatting van Renswoude in de situatie dat de zelfstandigheid in het geding komt. In het onderzoek wordt de regionale context in beschouwing genomen. Er worden op dit moment geen andere herindelingsvarianten in beschouwing genomen omdat er zich geen acute bestuurlijke problemen manifesteren. Renswoude noemt uw gemeente als een potentiële samenwerkingspartner voor het model Ten Boer. In dat kader worden enkele vragen gesteld als ook over de instelling van een hele grote Valleigemeente met deelgemeenten, waaronder Renswoude.

- Hoe beoordeelt u het model Ten Boer-Groningen van Renswoude met een grote gemeente als Veenendaal, Barneveld of Leusden? Acht u deze samenwerkingsvorm duurzaam?

Antwoord Leusden

Leusden is bekend met deze samenwerkingsvorm. Het is een samenwerkingsvorm die past in het tijdsgewricht en van onderop is ontwikkeld. Voor het model is de bestuurscultuur bepalend en heeft een minder harde structuur. Voor Leusden is het model Ten Boer met Renswoude technisch haalbaar. Het is minder voor de hand liggend maar Leusden zal een eventueel verzoek van Renswoude om het model Ten Boer uit te voeren, welwillend in overweging nemen. Ook aan een dergelijke vorm kan meerwaarde zitten voor Leusden. Of deze variant, die in Groningen nog maar kort bestaat, voldoende duurzaam is zal de tijd moeten uitwijzen.

- Samenwerking levert over het algemeen een meerwaarde op voor de deelnemers. Welke meerwaarde/resultaten verwacht u van deze samenwerking? En op welk moment acht u deze samenwerkingsvorm niet meer als succesvol?

Antwoord Leusden

Er kunnen schaalvoordelen worden behaald door samenvoeging van het ambtelijk apparaat van de gemeenten. Het geeft voor het ambtelijk apparaat wel de complicatie dat in dat geval twee of meerdere gemeentebesturen moeten worden bediend. Voor de verschillende besturen betekent een centraal apparaat een verlies aan beleidsmatige sturingsmogelijkheid.

- Acht u het model Ten Boer als een niet-vrijblijvende vorm van samenwerking die mogelijk na een bepaalde ervaringsperiode en eventuele evaluatie op verzoek van één van beide partijen kan worden opgezegd?

Antwoord Leusden:

Van de VIP beëindiging hebben wij geleerd dat samenwerking niet te vrijblijvend moet zijn. Het is dan te eenvoudig voor één van de partijen om de samenwerking te eindigen waardoor de variant vervolgens niet meer levensvatbaar is. Voor Leusden kan het model Ten Boer geen cafetariamodel zijn waar naar behoefte uit wordt genomen. Het model moet duurzaam, meerjarig zijn en een meerwaarde hebben.

- Hoe beoordeelt u op de lange termijn de vorming van een heel grote Valleigemeente al dan niet met deelgemeenten, waaronder Renswoude? Aan welke termijn denkt u dan?

Antwoord Leusden:

De variant van een grote Valleigemeente past in onze vraag aan GS om de mogelijke duurzaamheidsvarianten in het Valleigebied in samenhang breed te onderzoeken en niet te beperken tot een discussie die uitsluitend gaat over de RSW variant. Er zal in het proces voldoende tijd moeten worden genomen om te zorgen voor zorgvuldige betrokkenheid van alle relevante partijen. Dergelijke bestuurlijke processen zijn altijd langdurig. We moeten nu met elkaar de kaders aangeven om de ontwikkelingen op de lange termijn duurzaam te kunnen maken. Een grote Valleigemeente moet wel een duidelijke begrenzing hebben en een entiteit zijn die functioneel logisch in het ruimtelijk gebied is ingepast.

Er zijn verschillende mogelijkheden om de afstand bestuur- inwoner vorm te geven. In het bestuurskrachtonderzoek zal dat ook voor Leusden een thema zijn. In het vervolgesprek zal Leusden nader spreken over deelgemeenten/dorpsraden/wijkraden met/zonder eigen budgetten.

Leusden in regionale context van het Valleigebied

- Welke visie heeft u op de toekomstige bestuurlijke inrichting van het Valleigebied? En op welke termijn zou dat gerealiseerd moeten/kunnen worden? Welke bijdrage levert Leusden daaraan? Wat betekent de oriëntatie op het Valleigebied voor de samenwerking in het Gewest Eemland.

Antwoord Leusden

Als eerder opgemerkt wordt binnenkort een stuurgroep gevormd met fractievoorzitters om de positie van Leusden te bepalen. Bij de gemeenteraad bestaat de bereidheid om zich binnen redelijke termijn uit te spreken over een visie op de bestuurlijke inrichting van het Valleigebied.

Leusden heeft sterk de overtuiging dat deze gemeente met bijna 30.000 inwoners zeker de eerstkomende jaren op een gekwalificeerde wijze haar takenpakket kan uitoefenen. Tegelijkertijd ondervinden we op diverse terreinen beperkingen om onze bestuurlijke ambities in een flink tempo productief te maken, ook als wordt gewerkt met vormen van regionale samenwerking. Leusden heeft door haar geografische ligging zowel banden met het stedelijk gebied rond Amersfoort als met het landelijk gebied van de Vallei. De samenwerking in het Gewest moet, mede gezien de strategische vraagstukken in het gebied worden voortgezet. Wel moet de discussie worden gevoerd over de vorm van de samenwerking, welke discussie op dit moment wordt gevoerd binnen de Gewestelijke samenwerking.

Een aanvraag voor een bestuurskrachtonderzoek moet zorgvuldig gebeuren. Leusden stelt altijd hoge eisen aan de kwaliteit van onderzoeken en zal daarom gaan voor het beste bestuurskrachtonderzoek. Een dergelijk onderzoek kost tijd. De bereidheid bestaat om voor wat betreft het tempo afstemming te zoeken met de behoefte van de provincie. Desgevraagd meldt Leusden dat het bestuurskrachtonderzoek voor 1 november 2008 uitgevoerd zal kunnen zijn.

- Wat betekent de eventuele vorming van een RSW+-gemeente voor de positie van Leusden in het Valleigebied?

Antwoord Leusden:

Zoals gezegd zou het een gemiste kans zijn als de arhi- procedure zich beperkt tot de discussie over vorming van de RSW-gemeente. De vorming van de RSW gemeente vermindert de bestuurlijke drukte in het Valleigebied omdat er dan met minder bestuurlijke partijen zaken hoeft te worden gedaan. Op korte termijn zijn er geen problemen te verwachten omdat er geen acute noodzaak is tot schaalvergroting. Op langere termijn vragen wij ons af of RSW en Leusden, ieder afzonderlijk, voldoende massa (schaalniveau) hebben om het toenemend aantal taken optimaal te kunnen blijven uitvoeren.

De voorzitter stelt vast dat Leusden voor dit moment alles heeft gemeld wat het wilde melden. Alle onderwerpen zijn aan de orde geweest.

Communicatie

Het overleg heeft een vertrouwelijk karakter. Het verslag van het overleg wordt gevoegd bij de notitie aan de statencommissies en zal dan pas openbaar zijn. Het college van B&W kan wel eerder (vertrouwelijk) mededeling doen aan de raad over hun eigen inbreng in het overleg.

3. Vervolgtraject

Informatie over de arhiprocedure en het bijbehorende tijdspad zijn op 19 maart 2008 ter kennisneming aan de griffiers en de gemeentesecretarissen per e-mail gezonden.

Er wordt een tweede bestuurlijk overleg gepland.

4. Rondvraag en sluiting

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt. De voorzitter sluit vervolgens onder dankzegging van enkele ieders inbreng de vergadering.

Bijlage 4

Verslag van het bestuurlijk overleg van GS van Utrecht met het college van B&W van Leusden op maandag 19 mei 2008 in het provinciehuis te Utrecht

Aanwezig:

Namens Leusden: C.J.G.M. de Vet (burgemeester, T.G.W. Jansma (wethouder), M.B.P. Rijlaarsdam (directeur Bestuurlijke Zaken).

Namens GS van Utrecht: mw. M.G. Dekker (gedeputeerde, voorzitter), B Krol (gedeputeerde), H. Versteeg (ambtenaar, verslag).

3. Opening en mededelingen.

De voorzitter opent de vergadering en heet het college van Burgemeester en Wethouders van Leusden van harte welkom. Zij meldt dat dit het tweede gesprek is ter uitvoering van de motie die door PS van Utrecht zijn vastgesteld bij het statenvoorstel over de herindeling in het Valleigebied. Zij deelt mede dat met de betrokken arhigemeenten een tweede gesprek heeft plaatsgevonden. En dat parallel daaraan nu het tweede gesprek met Leusden wordt gehouden.

4. Bespreking vragenlijst

- Brief van Leusden van 8 april 2008 over Duurzame versterking gemeenten Valleigebied. Terugmelding van GS op het verzoek van Leusden om duurzaamheidsvarianten te ontwikkelen, met een doorkijk naar 2015, voor verdere bestuurlijke schaalvergroting in het Valleigebied.

De voorzitter meldt dat deze brief ter bespreking aan de statencommissie wordt voorgelegd. Zij merkt op dat het ontwikkelen van duurzaamheidsvarianten met een doorkijk naar 2015 een erg korte periode bestrijkt.

Leusden antwoordt dat in de arhiprocedure voor RSW een instellingsdatum is beoogd van 2011. Vanuit die optiek is Leusden er voorstander van om beide trajecten, het arhitraject voor RSW en het traject van Leusden bij elkaar te brengen. Leusden heeft een inhoudelijke opvatting over het Valleigebied. Er zijn urgentie noties en er is een urgent proces. Leusden pleit daarom voor één arhiprocedure voor het hele Valleigebied. Laat beide processen niet naast lopen.

Desgevraagd naar de visie van Leusden op het Valleigebied antwoordt Leusden dat een aantal vraagstukken zich niet door gemeentegrenzen laten beperken zoals de reconstructie, ruimtelijke ordening en economie. Ook beleidsvraagstukken op het gebied van verkeer (A30-A12-A28) en vervoer zijn inhoudelijke argumenten om dit in samenhang in één herindelingsprocedure te bezien.

GS antwoorden dat het Valleigebied een groter geheel is maar genoemde vraagstukken storen zich nu eenmaal niet aan gemeentegrenzen en kunnen zich ook door andere processen laten organiseren. GS constateren dat Leusden een tweezijdige oriëntatie heeft. Er is een grote verstedelijkte kern gericht op Amersfoort en er is een groot buitengebied. Voelt Leusden zich meer op Amersfoort georiënteerd of meer landelijk?

Leusden antwoordt dat de inwoners bewust kiezen voor Leusden en daar speelt het buitengebied van Leusden een rol in.

- Wat verandert er in het bestuurlijk perspectief van Leusden als RSW zou worden gevormd? Is er een toekomst van 2 gemeenten van 30.000 inwoners.

Antwoord college

Leusden wordt dan geblokkeerd in allerlei gebiedsontwikkelingen. Er is iets positiefs tussen Woudenberg en Leusden en er wordt samengewerkt op diverse uitvoerende terreinen. Duidelijk is dat Leusden geen bestuurlijke toekomst ziet met Amersfoort. Het is op dit moment nog niet duidelijk of Leusden een bestuurlijke toekomst ziet met Barneveld, Woudenberg, de Valleigemeenten of zelfstandig wil blijven. In de komende maanden zullen deze varianten nader worden onderzocht en worden onderbouwd.

Leusden vindt deze kwestie heel wezenlijk en het raakt Leusden in het bijzonder. Daarom wordt nu een breed onderzoek uitgevoerd om vanuit het perspectief van Leusden inzicht te krijgen in wat de gemeenten bindt in het Valleigebied. En wat niet meer zelfstandig kan worden gedaan maar wel in samenwerking. De VIP-samenwerking moet een nieuwe impuls krijgen. Samenwerken is belangrijk voor Leusden en daarom proberen zij deze samenwerking nieuw leven in te blazen door een inventarisatie te maken van vraagstukken. Zoals: wat bindt de gemeenten in het Valleigebied en wat kan niet (meer) zelfstandig worden uitgevoerd. Er moet massa gemaakt worden om regionale vraagstukken op te pakken. Daarover dient een brede inhoudelijke discussie te worden gevoerd.

GS vragen wat het betekent dat Leusden wordt geblokkeerd? Is bij Leusden voldoende massa aanwezig voor de nabije toekomst?

Het college antwoordt dat Leusden altijd zeer positief is geweest om samen met anderen iets te doen. Met name met Barneveld is altijd veel geïnvesteerd in de samenwerking in het Valleigebied. Er is een cultuur van vrijblijvendheid bij de samenwerkingspartners ontstaan. Er moeten daarom harde afspraken worden gemaakt om duurzame samenwerking te realiseren. Alleen bestuurlijke continuïteit is niet genoeg. Het traject van een RSW-gemeente werkt verlamdend voor de samenwerking omdat een arhiproces zelf veel energie van de betrokken gemeenten vergt.

GS merken op dat Leusden het stopzetten van de VIP-samenwerking zeer betreurt. Intergemeentelijke samenwerking is ingewikkeld en stelt specifieke eisen aan de partners. Leusden heeft veel geïnvesteerd en uiteindelijk weinig opbrengst gekregen. De vraag voor Leusden is, of het feit dat de VIP-samenwerking is gestopt automatisch tot opschaling moet leiden naar een gemeente van 60.000 inwoners of dat er ook nog een perspectief is voor intergemeentelijke samenwerking met een RSW-gemeente (30.000 inwoners) in het Valleigebied. (naast Leusden met 30.000 inwoners, Barneveld met 50.000 inwoners en Nijkerk met 40.000 inwoners) ?

Het college antwoordt dat de VIP-samenwerking te vrijblijvend is gebleken. Vandaar het verzoek van een RSW-gemeente van Woudenberg en Scherpenzeel, die hun arhiverzoek vanuit kracht doen. Leusden heeft veel geïnvesteerd in de samenwerking met weinig resultaat. Leusden heeft ambitie en wil veel doen, ook samen en constateert dat het presteren mede afhankelijk is van samenwerking.

GS merken op dat de samenwerking in het Gewest Eemland minder stevig aan het worden is. Wat betekent dat voor de Leusden? Gaat Leusden daarover dan ook in gesprek met Amersfoort?

Het college deelt mede dat Leusden in het Gewest Eemland samenwerkt met Amersfoort en dat er ook samenwerkingsrelaties zijn met Woudenberg. Er zijn mogelijk onderwerpen van gesprek zoals grenscorrecties van Kamp Amersfoort, de golfbaan langs de A28 en Stoutenburg-Noord. Leusden zou het verstandig vinden om een stevige gemeente naast Amersfoort te positioneren. Tegen die achtergrond bezien zou een fusie van RSW met Leusden logisch zijn. Dit aspect zal onderdeel van het onderzoek zijn over de bestuurlijke toekomst van Leusden. Maar er is nu nog geen onderbouwing voor deze opvatting.

Leusden doet een appél op GS om het onderzoeksproces van Leusden met het arhiproces te zwaluwstaarten.

GS informeren of geen regionale beleidsontwikkeling kan worden gerealiseerd met gemeenten van 30.000 inwoners. Wat kan niet als RSW-gemeente wordt gevormd naast Leusden?

Leusden constateert dat er vraagstukken die op een grotere schaal beter tot uitvoering komen. In dit verband wordt de ICT genoemd. ICT vormgeven gaat beter op een schaal van een gemeente met 60.000 inwoners. Op kleinere schaal vormgeven leidt tot bestuurlijke drukte. Leusden onderkent haar beperkingen als een gemeente met 30.000 inwoners. Als er een RSW-gemeente komt biedt dat op zich mogelijkheden tot samenwerking in het Valleigebied.

- Leusden in regionale context van het Valleigebied

Er is overleg geweest met de stuurgroep over het formuleren van de onderzoeksopdracht aan een extern bureau. Wat kan worden gemeld over onderzoeksopdracht? Wat kan voorts worden gemeld over de voortgang?

Leusden heeft offerte gevraagd aan twee externe bureaus. Voor de offerte is een aantal criteria opgesteld. Er wordt een duurzaamheidsonderzoek uitgevoerd en daarbij wordt aansluiting gezocht bij de methodiek van de kwaliteitsmeting Utrechts bestuur van de provincie Utrecht. De uitkomsten van het onderzoek worden als input gebruikt voor het opstellen van de visie op de toekomst van Leusden. Ook worden de trends op landelijk en regionaal niveau in beschouwing genomen. In de tweede helft van deze week wordt besloten welk bureau de opdracht krijgt en de onderzoeksopdracht vastgesteld.

Afspraak

Een exemplaar van de vastgestelde onderzoeksopdracht wordt aan GS gezonden.

Model Ten Boer

Wat is de stand van zaken in het overleg met Renswoude over het model Ten Boer?

Antwoord college

Leusden heeft aangeboden het Model Ten Boer te onderzoeken als Renswoude dat wilt. Het college heeft het idee dat Renswoude pas op basis van een conceptovereenkomst willen spreken als er meer duidelijkheid is of het model Ten Boer kan worden ingevoerd.

Vervolgtraject

De voorzitter stelt vast dat de vervolgstappen bekend zijn. Zij meldt voorts dat de IPC op 30 juni de statencommissie BEM informeert over de eerste fase van de arhiprocedure en dat GS verslag doen van de beide moties.

5. Rondvraag en sluiting

Leusden wil graag samen met GS duurzaamheidsvarianten onderzoeken voor het Valleigebied. En willen dat graag in een sfeer van onderlinge afstemming. Leusden vraagt aan GS om bij de terugmelding van de arhiprocedure aan de statencommissie ook aandacht te besteden aan het verzoek van Leusden om duurzaamheidsvarianten gericht op structuurveranderingen na 2015 te onderzoeken. Afhankelijk van de uitkomst van de commissievergadering neemt Leusden een besluit of het een arhiverzoek indient of niet.

GS antwoorden dat de brief van Leusden over het onderzoeken van duurzaamheidsvarianten in de beantwoording van de motie op 30 juni a.s. zal worden meegenomen.

Beide partijen merken op dat in een goede sfeer een openhartig gesprek heeft plaatsgevonden. De voorzitter bedankt het college voor het gesprek en sluit vervolgens de vergadering.

Bijlage 5

Aan Gedeputeerde Staten van Utrecht

Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Uw brief van
Uw kenmerk
Uw emailadres

Ons kenmerk: 2008/3676

Behandeld door: Mr. E.J.C. Eissens
Telefoonnummer: 033-4961728
Verzonden: 08 APR. 2008

Onderwerp Duurzame versterking gemeenten
Valleigebied

2 bijlagen

Geacht college,

Leusden is als Valleigemeente intensief betrokken bij de ontwikkelingen in het Valleigebied. Landschappelijk en maatschappelijk zijn er veel tendensen die erop wijzen dat de intensiteit van samenwerking in het Valleigebied in de komende jaren alleen maar belangrijker wordt. Wij constateren dat door beëindiging van het VIP een bestuurlijke stagnatie ontstaat, die ons ertoe noopt indringend na te denken over duurzame versterking van de bestuurskracht van gemeenten in het Valleigebied.

De gemeenteraad van Leusden heeft op 25 januari 2008 formeel verzocht betrokken te worden bij het onderzoek in het kader van de arhiprocedure. In dit kader hebben we aangekondigd met een inhoudelijke visie te komen op de versterking van de bestuurskracht van de gemeenten in het Valleigebied. Inmiddels heeft de gemeenteraad van Leusden op 3 april jl. unaniem besloten om uw college te verzoeken duurzaamheidsvarianten te ontwikkelen, met een doorkijk naar 2015, voor verdere bestuurlijke schaalvergroting in het Valleigebied. Het bijgevoegde raadsvoorstel en de beantwoording van de door u toegezonden vragenlijst is een eerste bijdrage van onze kant voor die discussie.

Het bijgevoegde raadsbesluit is bedoeld om een constructieve bijdrage te leveren aan het verder verkennen van het duurzamer versterken van de bestuurskracht van de gemeenten in het Valleigebied.

Tijdens het overleg op 8 april jl. hebben wij de unanieme opvatting van de gemeenteraad van Leusden over de duurzame versterking van de bestuurskracht van de gemeenten in het Valleigebied toegelicht.

Bezoekadres: 't Erf 1, LEUSDEN
Postadres: Postbus 150, 3830 AD LEUSDEN
Bankreknr: 33.59.28.900
Email: gemeente@leusden.nl

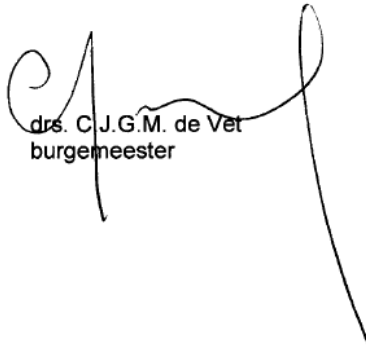
Telefoon: (033) 49 61 611
Fax: (033) 49 61 500
Website: www.leusden.nl

Hoogachtend,
het college van de gemeente Leusden,

ir. N. Versteeg MCM
secretaris

drs. C.J.G.M. de Vet
burgemeester

Bezoekadres: 't Erf 1, LEUSDEN
Postadres: Postbus 150, 3830 AD LEUSDEN
Bankreknr: 33.59.28.900
Email: gemeente@leusden.nl

Telefoon: (033) 49 61 611
Fax: (033) 49 61 500
Website: www.leusden.nl

Raadsvoorstel gemeente Leusden

Nummer 2008-3676

Datum 27 maart 2008

Hoort bij collegeadviesnummer 2008-3676

Datum raadsvergadering 3 april 2008

Portefeuillehouder De Vet

Onderwerp

Statenvoorstel duurzame versterking bestuurskracht van gemeenten in het Valleigebied; eerste verkenning naar duurzaamheidsvarianten

Op 16 januari jl. werd het statenvoorstel "Duurzame versterking bestuurskracht van gemeenten in het Valleigebied" uitgebracht. Gemeenten krijgen vanuit de rijksoverheid steeds meer complexe taken toebedeeld. Dit stelt hogere eisen aan de bestuurskracht. Ook wordt van gemeenten verlangd dat ze een bijdrage leveren aan het uitvoeren van regionale opgaven. In het bestuursakkoord van VNG-rijk is veel aandacht voor het versterken van de bestuurskracht van gemeenten. Zij onderschrijven dat decentralisatieambities van het kabinet bestuurskrachtige gemeenten vereisen om een doelmatige en doeltreffende taakuitoefening te kunnen garanderen. De commissie Van Aartsen (in opdracht van VNG) heeft zich gebogen over het versterken van de autonome positie van gemeenten en mogelijkheden van differentiatie tussen gemeenten. De commissie is van oordeel dat schaalvergroting door herindeling nodig is (gemeente is eerste overheid, veel samenwerkingsverbanden leiden tot ondoorzichtigheid en belemmeren democratische controle). De commissie ziet 60.000 inwoners als minimum voor een duurzaam bestuurskrachtige gemeente. In de begroting van BZK 2008 staat dat gemeenten de 'front office' van het openbaar bestuur zijn. Uitbreiding van het takenpakket van gemeenten plaatst gemeenten en rijk voor de opgave om de bestuurskracht van gemeenten te versterken.

Leusden is als Valleigemeente intensief betrokken bij de ontwikkelingen in het Valleigebied. Landschappelijk en maatschappelijk zijn er veel tendensen die erop wijzen dat de intensiteit van samenwerking in het Valleigebied in de komende jaren alleen maar belangrijker wordt. De gemeenten Barneveld, Nijkerk, Leusden, Woudenberg, Scherpenzeel en Renswoude werkten samen in het VIP. Op vier beleidsterreinen vonden de gemeenten elkaar in het bijzonder: sociale zaken, ruimtelijke ordening en handhaving en verkeer en vervoer. Zoals u bekend is heeft de stuurgroep besloten om deze samenwerking op 31 december 2007 stop te zetten. Wij constateren dat door beëindiging van het VIP een bestuurlijke stagnatie ontstaat, die ons ertoe noopt indringend na te denken over duurzame versterking van de bestuurskracht van gemeenten in het Valleigebied. De effectiviteit en efficiency van de bedrijfsvoering maakt daarvan een wezenlijk onderdeel uit.

Betrokkenheid van Leusden in het proces

De gemeenteraad van Leusden heeft op 25 januari 2008 formeel verzocht betrokken te worden bij het onderzoek in het kader van de arhiprocedure. In dit kader hebben we aangekondigd met een inhoudelijke visie te komen op de versterking van de bestuurskracht van de gemeenten in het Valleigebied. Dit is slechts een eerste bijdrage van onze kant voor die discussie.

Inmiddels is op basis van een motie door Provinciale Staten van Utrecht uitgesproken dat Leusden moet worden betrokken bij het onderzoek in dezelfde geclausuleerde positie als Barneveld en Veenendaal. Een andere motie die is aangenomen draagt GS op om de consequenties van de varianten voor de positionering op termijn ook voor onze gemeente in

een onderzoek te betrekken. Evenals Barneveld en Veenendaal zal Leusden, op verzoek van Renswoude, door GS worden gevraagd hoe wij aankijken tegen de zogenaamde Ten Boer variant, waarbij de ambtenaren van Renswoude bij Leusden zouden worden opgenomen en het bestuur van Renswoude in stand blijft.

Gelet op onze betrokkenheid bij het valleigebied bevreemdt het ons dat GS Leusden enkel geclausuleerd over de Ten Boer variant consulteren en dat wij tot nu toe extra inspanningen moeten doen om door GS breed in de discussie te worden betrokken. Dit raadsvoorstel is bedoeld antwoord te geven op de door GS voorgestelde Ten Boer variant en een constructieve bijdrage te leveren aan het verder verkennen van het duurzamer versterken van de bestuurskracht van de gemeenten in het Valleigebied.

Maatschappijverkenning

Leusden is met haar groot buitengebied en haar historische wortels bij uitstek een Valleigemeente. In het Utrechts deel van het VIP-gebied gaat het om een grondoppervlakte van ruim 6000 ha. Ook de landbouw heeft hier historisch grote betekenis gehad voor het beheer en de inrichting van het buitengebied. Voor de toekomst van het kwetsbare buitengebied van de Vallei is een gecoördineerde aanpak, al dan niet in de vorm van samenwerking, in het reconstructiegebied wezenlijk. Sterker nog, er zijn veel overwegingen om juist die samenwerking in de komende jaren door meer bestuurlijke slagkracht productiever te maken. De kern Leusden is door de bouwopgave van de jaren '70 verstedelijkt. Door die achtergrond is het voor Leusden in de komende jaren wezenlijk zowel een sterke Valleigemeente te zijn als ook, gelet op de kern Leusden, de samenwerking in het stedelijk gebied van Amersfoort stevig te ondersteunen.

Bestuursverkenning

Er bestaat voor Leusden, evenals als voor de gemeenten Renswoude, Woudenberg en Scherpenzeel, geen acute urgentie bestuurlijke samenwerking te intensiveren in de vorm van gemeentelijke herindeling. We onderschrijven het standpunt van het College van Gedeputeerde Staten dat de bestuurskracht op dit moment niet een urgente kwestie is. Daarnaast zijn er naar onze overtuiging wel leerpunten waaruit de noodzakelijke samenwerking in het VIP, waar de gemeente Leusden afgelopen jaren veel tijd en energie aan heeft besteed, nieuwe impulsen kan worden gegeven. Wij constateren echter dat na de formele beëindiging van het VIP, de intensiteit van contacten over bestuurlijke vraagstukken in het Valleigebied afneemt. Dit terwijl (zie bestuurlijke opgave Leusden) de noodzaak om intensiever samen te werken alleen maar groeit. Wij hebben sterk de overtuiging dat onze gemeente met bijna 30.000 inwoners zeker de eerstkomende jaren op een gekwalificeerde wijze haar takenpakket kan uitoefenen. Tegelijkertijd ondervinden we op diverse terreinen beperkingen om onze bestuurlijke ambities in een flink tempo productief te maken, ook als wordt gewerkt met vormen van regionale samenwerking.

Grote opgaven voor onze gemeente (Groene Agenda, volkshuisvestingsplan, vraagstukken op het terrein van verkeer en vervoer, economie en werkgelegenheid) vergen van het ambtelijk apparaat dat op een hoogwaardige wijze tot een stevige productie wordt gekomen. Zo vinden we het ook wezenlijk dat Leusden deelneemt aan regionale samenwerking, om langs die weg ook een gekwalificeerde buur voor de stad Amersfoort te kunnen zijn en blijven. Nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening, de Wabo, uitvoeringsprogramma's van de WMO, de regierol op het terrein van veiligheid en de nieuwe taken voor de burgemeester op dit terrein vergen een stevige bezinning hoe het op lokaal niveau verder kan.

Ook met betrekking tot de dienstverlening aan onze inwoners willen we de lat hoger leggen. In een sneller tempo en op meerdere terreinen moet de dienstverlening van onze gemeente digitaal kunnen plaatsvinden. Daarnaast hebben de inwoners van het buitengebied recht op dienstverlening vanuit één gecoördineerd servicepunt. In het huidige takenpakket van

gemeenten is bij de rijksoverheid stevig de tendens te onderkennen dat gemeenten voor burgers de eerste overheid worden.

In Leusden zijn we gewend aan korte lijnen tussen burgers en gemeentebestuur. Dit wordt door burgers én bestuur als bijzonder positief ervaren. Bij het nader onderzoeken van duurzaamheidsvarianten is dit een belangrijk aandachtspunt, dat wij in de discussie zullen inbrengen.

Criteria arhiprocedure

Gemeentelijke herindeling wordt door de provincie en het rijk getoetst aan een zestal criteria:

1. Draagvlak. Het draagvlak onder de bevolking voor de herindeling moet geoptimaliseerd worden en zijn.
2. Bestuurskracht. De bestuurlijke en ambtelijke organisatie dient voldoende onkwetsbaar te zijn om taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden goed uit te oefenen, zodat door een goede arbeidsmarktpositie en de juiste mate van specialisatie gekomen kan worden tot goed bestuur en dienstverlening.
3. Duurzaamheid. De gemeente moet zijn toegerust voor een langere periode en niet binnen afzienbare tijd weer in een herindelingsdiscussie geraken.
4. Interne samenhang van nieuwe gemeente. De gemeente moet een logische interne samenhang hebben die identiteit geeft (sociaal, cultureel, economisch etc.) aan de nieuwe eenheid.
5. Regionale samenhang en evenwicht. De gemeente moet een goede effectieve bestuurlijke partner zijn en een bijdrage kunnen leveren aan intergemeentelijke samenwerking. Dit criterium houdt ook in dat geen restproblematiek ontstaat.
6. Planologische ruimtebehoefte. Indien zodanige ruimtelijke knelpunten ontstaan dat die door samenwerking niet op te lossen zijn dan kan dit een criterium zijn.

RSW getoetst aan de criteria duurzaamheid en regionale samenhang en evenwicht

Wij willen nader ingaan op de voornoemde criteria duurzaamheid en regionale samenhang en evenwicht omdat het statenvoorstel hier ons inziens niet geheel aan voldoet.

Renswoude heeft bij GS ingebracht dat een inwoneraantal van 25.000 (RSW) onvoldoende is om te kunnen spreken van een duurzaam bestuurskrachtige gemeente. Het is wezenlijk goed na te denken over de bestuurskracht op langere termijn. Uit het voorgaande blijkt dat er veel op de gemeenten afkomt de komende jaren. Ook voor Leusden geldt dat wij ons afvragen of een schaal van bijna 30.000 inwoners op langere termijn voldoende is om het toenemende aantal taken dat door decentralisatie op de gemeenten afkomt goed aan te kunnen. Wij willen GS vragen de mogelijke duurzaamheidsvarianten in het valleigebied in samenhang breed te onderzoeken en niet te beperken tot een discussie die uitsluitend gaat over de RSW variant.

De profielschets van de nieuwe gemeente gaat voor een deel ook op voor Leusden. De ambitie van de nieuwe RSW-gemeente is: "een krachtige zelfstandige plattelands-gemeente die goed berekend is op haar taken, hetgeen blijkt uit haar positie als een krachtige speler in de regio met voldoende bestuurskracht, een goede dienstverlening en betrokkenheid naar de inwoners. De nieuwe gemeente kenmerkt zich door een sterke sociale samenhang, is actief en ondernemend. De nieuwe gemeente is in staat de eigen positie -met haar specifieke kenmerken- in de omgeving te versterken om op die wijze de cultuur en historie van de afzonderlijke dorpen met een sterk eigen karakter te behouden".

"De nieuwe gemeente is centraal gelegen in de Vallei met een sterk landschappelijk karakter. De afwisseling van percelen met een verschillend grondgebruik, akkers en weiden en kleine bosschages, bepalen de sfeer van het gebied. Dit landelijke karakter is ook vanuit economisch perspectief van groot belang. Het gebied herbergt veel agrarische bedrijvigheid, maar ook vormen van recreatie en toerisme zijn een belangrijke bron van inkomsten. De nieuwe gemeente biedt tevens ruimte aan andere economische activiteiten, passend in het

landelijke profiel”.

Geconstateerd kan worden dat Leusden goed zou passen bij deze profielschets van RSW. Met name het grote buitengebied van Leusden vormt een plattelandsgemeente met een sterk landschappelijk karakter. Dat geldt in mindere mate voor de kern Leusden die meer stedelijk (op de regio Amersfoort) is georiënteerd. Juist deze tweeledigheid maakt dat Leusden bij uitstek geschikt en in staat is om de verbindende schakel te vormen tussen het stedelijk gebied rond Amersfoort en het landschappelijke karakter van de Vallei. Bestuurskrachtige gemeenten in de Vallei moeten in staat worden geacht evenwicht te kunnen bieden aan de bestuurskrachtige omliggende gemeenten, zodat de belangen van stad, platteland én het overgangsgebied goed kunnen worden behartigd.

Vervolgproces

Er zijn in het ontwikkelingsproces een aantal denkbare opties. In de bestuurscultuur die wij nastreven is dat een open discussie met alle betrokkenen waarin de toekomst van het Valleigebied samen wordt verkend. Dit vanuit een overtuiging dat samenwerking, in welke vorm dan ook, meerwaarde heeft. Als vertrekpunt van onze benadering kiezen wij in de volste overtuiging dat de inwoners van Leusden in het Valleigebied er belang bij hebben dat er een eigentijds goed toegankelijk gemeentebestuur voor hen beschikbaar is; laagdrempeligheid en een hoogwaardige uitvoering van takenpakketten vinden wij wezenlijk. Het is te prematuur om nu al een keuze te maken uit de diverse varianten van bestuurlijke samenwerking. Wij willen hier de open discussie over aangaan en niet beperken tot discussie over één variant (RSW). Het gaat erom dat uiteindelijk een variant wordt gekozen die niet alleen voor de inwoners van Leusden maar voor alle betrokkenen op langere termijn meerwaarde biedt.

Voorstel

GS hebben het college uitgenodigd voor een bestuurlijk overleg op 8 april 2008 over de RSW-arhiprocedure. Ter voorbereiding op deze bijeenkomst willen wij uw raad betrekken bij de oordeelsvorming over het standpunt dat Leusden zal gaan innemen over de onderhavige procedure. Wij willen hierover graag de raad consulteren in de raadsvergadering van 3 april zodat het meerderheidsstandpunt van de raad op 8 april aan GS kenbaar kan worden gemaakt.

Ten aanzien van de Ten Boer variant willen wij GS het volgende melden. In algemene zin kan dit een goede variant zijn. Elders in Nederland zijn goede ervaringen daarmee opgedaan, of met een van Ten Boer afgeleide variant. Deze variant, uitsluitend in een vorm waarbij de ambtenaren van Renswoude bij Leusden zouden worden opgenomen en het bestuur van Renswoude in stand blijft, achten wij een minder voor de hand liggende optie. Deze variant geeft in ieder geval voor het ambtelijk apparaat de complicatie dat in die situatie twee gemeente-besturen moeten worden bediend.

Toepassing van een enkelvoudige Ten Boer variant waarbij Renswoude aan Barneveld of Veenendaal wordt gekoppeld heeft eveneens ingrijpende betekenis voor de toekomst van het gebied. In die situatie maakt Renswoude immers geen deel meer uit van een herindelingsvariant RSW. Er is dan –vooral ook getalsmatig als gelet wordt op de voorstellen van de commissie Van Aartsen- extra aanleiding voor de provincie om in een brede context onderzoek te doen naar de bestuurskracht van de gemeenten in het Valleigebied.

Daarnaast zijn wij voornemens GS te verzoeken om fundamenteeler naar het gebied te kijken en duurzaamheidsvarianten voor verdere bestuurlijke schaalvergroting in het Valleigebied te ontwikkelen die ook op de langere termijn solide zijn. Wij denken dat het belangrijk en zinvol is om -kijkend naar de bestuurlijke trends, onze eigen ervaringen en de criteria van de arhiprocedure- gelijktijdig de mogelijkheden van vergroting van de duurzame bestuurskracht van de gemeente Leusden te bezien.

Zo mogelijk willen wij ons verzoek door GS laten betrekken in de reeds lopende arhiprocedure. Een alternatief is GS te verzoeken om voor de ontwikkeling van duurzaamheidsvarianten een afzonderlijke arhiprocedure te starten. In het bestuurlijk overleg met GS willen wij aftasten in welke juridische vorm dit verzoek het beste kan worden gedaan. Teneinde ook echt als gesprekspartner in het proces rond de toekomst van het Valleigebied aan tafel te kunnen zitten, en daadwerkelijk een *formeel* verzoek tot het starten van een arhiprocedure te kunnen doen, hebben wij in het ontwerp raadsbesluit de woorden *voorzover nodig* gebruikt.

Het college van de gemeente Leusden,

ir. N. Versteeg MCM
secretaris

drs. C.J.G.M. de Vet
burgemeester

De raad der gemeente Leusden;

gelezen het voorstel van het college d.d. 27 maart 2008, nummer 2008-3676;

Overwegende dat hij een open discussie voorstaat over de ontwikkeling van duurzaamheidsvarianten voor verdere bestuurlijke schaalvergroting in het Valleigebied, omdat de RSW-gemeente naar verwachting qua bestuurskracht onvoldoende duurzaam is en ter vergroting van de duurzame bestuurskracht van de gemeente Leusden;

b e s l u i t in reactie op het voorstel van de provincie Utrecht tot vorming van de RSW-gemeente:

1. GS te verzoeken om duurzaamheidsvarianten te ontwikkelen, met een doorkijk naar 2015, voor verdere bestuurlijke schaalvergroting in het Valleigebied, voor zover nodig door GS te vragen een afzonderlijke arhiprocedure te starten;
2. De enkelvoudige Ten Boer variant, waarbij de ambtenaren van Renswoude bij Leusden zouden worden gevoegd en het bestuur van Renswoude in stand blijft, als een minder voor de hand liggende optie te kwalificeren.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Leusden in zijn openbare vergadering van 3 april 2008.

ir. T. Rolle
griffier

drs. C.J.G.M. de Vet
voorzitter van de Raad

Bijlage 6

B&W Brief van 5 juni met motie en offerte bestuurskrachtonderzoek

Is opgevraagd en wordt nog deze week nagezonden.